

नेपाल सरकार
जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालय

प्रेस विज्ञप्ति

सम्माननीय प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको सन् 2018 अप्रिल ६ देखि ८ सम्म भएको मित्र राष्ट्र भारतको भ्रमणको अन्त्यमा जारी भएको संयुक्त बक्तव्यको बुँदा नं. ९ मा "New Connectivity between Indian and Nepal through Inland Waterways" उल्लेख भए अनुसार दुवै देशका विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको प्रतिनिधी सम्मिलित नेपाल तथा भारतको संयुक्त टोलीले नेपाल तथा भारतको बीचमा Inland Waterways को संभावना तथा विकास सम्बन्धमा छलफल गरी विभिन्न निर्णयहरू गरेको छ। जुलाई १५-१६ २०१८ मा काठमाडौँमा बसेको बैठक बमोजिम १७-२१, सेप्टेम्बर २०१८ मा नेपालीटोलीले टेक्निकल स्कोपिङ मिसनको रूपमा भारत सरकारले गंगा नदीमा विकास गरिरहेको वाराणसीकोलकता टर्मिनलको स्थलगत अध्ययन गरेको थियो। यसै गरी भारतीय टेक्निकल स्कोपिङ मिसनले गण्डक/नारायणी तथा कोसी नदीमा जल यातायातको संभावना तथा पूर्वाधार विकास संबन्धमा मार्च ४-६, २०१९ सम्म संयुक्त स्थलगत अध्ययन गरेको छ।

नेपाल तथा भारत बीच "Inland Waterways Connectivity" संबन्धमा ७-८ मार्च २०१९ मा वसेको संयुक्त बैठकको नेतृत्व नेपालका तर्फबाट जल तथा ऊर्जा आयोगको सचिवालयका सहसचिव श्री माधव बेलबासे तथा भारतको तर्फबाट भारतीय अन्तर्देशीय जल यातायात प्राधिकरणका उपाध्यक्ष श्री प्रविर पाण्डेले गर्नु भएको छ। जल यातायात विकास संबन्धमा बसेको दोस्रो बैठकले बहुपक्षीय प्राविधिक सहायता परिचालन गरी विस्तृत अध्ययन गर्ने सहमती जनाएको छ। यसै गरी दुवै पक्ष सम्मिलित संयुक्त प्राविधिक टोली गठन गर्ने उक्त (तीन सदस्यीय-प्रत्येक देशबाट) प्राविधिक टोली गठन गरी गण्डक/नारायणी नदीमा जल यातायात संचालन सम्बन्धी प्राविधिक अध्ययन तत्कालै शुरु गर्न सहमति जनाएको छ।

नेपाल भारतबीच सन् 1999 मा भएको पारवहन सन्धीमा भएको व्यहोरामा संशोधन गरी भारतले हाल गंगा नदीमा विकास गरिरहेको जल यातायातबाट नेपालले तत्काल लाभ लिन सक्ने गरी देहायका ३ वटा रुटहरू संलग्न गर्न सिफारिस गर्ने सहमती गरेको छ।

- Kolkata/Haldia Sahibgunj (ON NW1); Sahibgunj-Marihari (RoRo) : Marihari-Jogbani/Biratnagar (Road)
- Kolkata/Haldia-Sahibgunj (On NW1) : Sahibgunj Bhagalpur-Jogbari/Biratnagar (Road)
- Kolkata/Haldia-Kalughat (onNW1) ; Kalughat Raxaul / Biratnagar (Road)

संयुक्त टोलीले देहायका ४ वटा रुटहरू समेत सन 1999 को नेपाल - भारतबीच भएको पारवहन सन्धीमा अध्ययन गरी संशोधन गर्न सिफारिस गरेको छ।

- (a) Kalkata/Haldia-Sabgunj (ON NW1) ; Sahibjung-Marihari (Road) ; Marihari-Paanitanki/Kakarbhitta
- (b) Kolkata/Haldia-Varanasi (ON NW1) ; Varanasi Sunauli/Bhairawa (Road)
- (c) Kolkata/Haldia-Kalughat (ON NW1) ; Kalughat Valmiginagar/Gandak barrage (NW37)
- (d) Kolkata/Haldia-Sahibgunj (ON NW1) ; Sahibgunj-Bhimnagar/Koshi Barrage (NW58)

नेपाल पक्षले भारतले गंगा नदीमा विकास गरी रहेको जलयातायात रुटमा नेपालमा दर्ता भएका पानीजहाज संचालनको संभावना संबन्धमा कुरा राखेको र भारतीय पक्षबाट यस संबन्धी कानूनी प्रावधान अध्ययन गरी जानकारी गराउने भनेको छ। साथै नेपाल जल यातायात संचालन गर्न प्राविधिक जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने संबन्धमा भारतमा यस्तो कार्यक्रम संचालन गर्न भारतीय दूतावास सँग छलफल गरी संभावना पहिल्याउने सहमति जनाइयो।

जल यातायात संभावना संबन्धी नेपाल - भारत वीचको दोस्रो बैठक सौहाद्रपूर्ण रहेको थियो।

सहभागी टोली

S. N.	Nepali Side	Position	S. N.	Indian Side	Position
1	Mr. Madhav Belbase, Joint Secretary, WECS	Team Leader	1	Mr. Pravir Pandey, Vice-Chairman, IWAI	Team Leader
2	Mr. Gopal Prasad Sigdel, Joint Secretary, MOPIT	Member	2	Mr. Sanjay K Gangwar, Member, Technical, IWAI	Member
3	Mr. Pravin Raj Aryal, Joint Secretary, MOEWRI	Member	3	Mr. SVK Reddy, Chief Engineer, IWAI	Member
4	Mr. Tarka Raj Bhatta, Under Secretary, MOICS	Member	4	Mr. Dharendra Tiwary, Project Manager, Saptakoshi High Dam and Sunkoshi Kamala Diversion Project, Biratnagar	Member
5	Ms. Rita Dhital, Under Secretary, MOFA	Member	5	Ms Ann Haokip, US, MEA	Member
6	Dr. Maheswor Shrestha, Senior Divisional Engineer, WECS	Member	6	Mr. Kapidhwaja P. Singh, Second Secretary Commerce, Embassy of India	Member
7	Mr. Madhu Marasini, Joint Secretary, MOICS	Invitee	7	Mr. Pramod K Maurya, DC, Customs, Panitanki	Member
8	Mr. Rishi Raj Koirala, Registrar, Nepal Shipping office	Invitee	8	Mr. Atul K Pandey, SO, Department of Commerce	Member
9	Mr. Pradip K. Sah, Project Manager, Saptakoshi High Dam and Sunkoshi Kamala Diversion Project, Biratnagar	Invitee			
10	Mrs Gayatri Joshi, Engineer, WECS	Invitee			